

هشدار به جای برنامه

حسین سلاووری

فعال اقتصادی

صبحی خشک و بی‌رمق در آبان ماه بود که جمله‌ای از رئیس‌جمهور در صدر خبرها نشست: «اگر تا آذرماه باران نبارد باید آب را جیره‌بندی کنیم، و اگر باز هم نبارد، شاید باید تهران را خالی کنیم.» جمله‌ای کوتاه، اما سنگین؛ مثل صدایی که از اعماق بحران برخاسته باشد؛ خبری که در چند ساعت، از تریبون رسمی تا محافل خانوادگی، از جدی‌ترین تحلیل‌ها تا شوخی‌های مجازی دست‌به‌دست شد.

عده‌ای گفتند پزشک‌بان حرف دل متخصصان را زده است؛ همان‌ها که سال‌هاست از بحران آب و خط قرمز منابع زیرزمینی می‌گویند. عده‌ای دیگر اما این سخن را نشانه‌ی شتاب‌زدگی و بی‌برنامگی دانستند؛ گویی رئیس‌جمهور به جای آنکه فرمان اقدام بدهد، فرمان اضطراب صادر کرده است. واقعیت، شاید جایی میان این دو داوری باشد. پزشک‌بان، برخلاف بسیاری از سیاستمداران که عادت کرده‌اند مشکلات را در لفافه بگویند، صریح و بی‌پرده از عمق خطر سخن گفت و در اصل هشدارش، اشتباهی نیست. تهران، با جمعیتی بیش از سیزده میلیون نفر، سال‌هاست روی مرز کم‌آبی حرکت می‌کند. آب این شهر نه از منابع بی‌پایان می‌آید و نه از باران‌های سخاوتمند. سدهایی که روزی مایه‌ی آرامش بودند، حالا هر سال خشک‌کن می‌شوند، و سفره‌های زیرزمینی که زمانی پشتوانه پنهان این شهر بودند، دیگر تاب برداشت بیشتر ندارند.

اما نکته اینجاست که گفتن واقعیت، اگر با راه حل همراه نباشد، به جای آگاهی، اضطراب می‌آورد. جامعه‌ای که درگیر فشار اقتصادی، بی‌ثباتی و ناامنی ذهنی است، از رئیس‌جمهورش انتظار دارد هنگام بیان خطر، مسیر نجات را هم نشان دهد. هشدار بدون برنامه، مثل

دیوی که دیگر سپید نیست

روایتی از خشک شدن برف‌های قله دماوند

داریوش صامری

کوهنورد

دماوند را همه نخست با سپیدی باشکوه آن می‌شناسیم و با این شعر ماندگار بهار:

ای دیو سپید پای در بند
ای گنبد گیتی‌ای دماوند

این روزها اما دماوند دیگر سپید نیست و آینه‌ای شده تا فاجعه خشک‌سالی و بی‌آبی و تشنگی ایران را در آن نظاره کنیم و بیرسیم؛ سپیدی‌ات کو چرا بی‌برف شده‌ای؟!

از پیچ و خم‌های جاده هزار که گذشتم تابلوی پلور را که دیدم ناگهان مخروط‌های سفید در مقابل دیدگانم ظاهر شد. با اشتیاق فریاد برآوردم: دماوند، دماوند! شور و اشتیاق دیدار با دماوند چنان وجودم را پر کرده بود که سرمای سوزناک روزهای آخر اسفند را احساس نمی‌کردم. دماوند، با قامتی بلند و پوشیده از برف، چون مادری آرام و سرشار از وقار، بر پهنه زمین ایستاده بود. گویی چادر نماز سپید خود را بر سر کشیده و دستانش را برای دعا و سرافرازی فرزندان به سوی آسمان گرفته بود و من چو نان کودکی کوچک و شگفت‌زده و تنها در سکوت به راز و نیاز مادر مهربان و سپیدپوش خیره شده و چشم دوخته بودم. احساس می‌کردم با هر نگاه، پرده تازهای از عظمت و شکوه دماوند برابم آشکار می‌شود. گویی دماوند مرا به دامن خود فرامی‌خواند، وسوسه‌ای ناگهانی مرا به سوی جاده کشاند؛ با خود می‌گفتم: «چرا حالا که اینجا هستیم، نه و نه روزی دیگر موکول کنم؟ وقتی همین حالا می‌توانم گام بردامنه‌های آن

گفتن خبر طوفان است بدون آنکه پناهگاهی در کار باشد.

در سخن دیگر رئیس‌جمهور نیز، همان لحن صریح و ناگهانی دیده شد: آنجا که گفت «نهاد ریاست‌جمهوری چهار هزار نیرو دارد، اما اگر ۴۰۰ نفر بمانند، بهتر کار می‌کند.» این جمله هم در ظاهر نشانه‌ی صداقت و شهامت است، اما در عمل، بازتاب نوعی بی‌اعتمادی درونی است. اگر واقعاً نیروی انسانی اضافه وجود دارد، راه آن اصلاح ساختار و تصمیم‌گیری است، نه اعلام عمومی. جامعه از رئیس‌جمهور انتظار دارد مشکلات را حل کند، نه فقط به زبان بیاورد. در حکمرانی امروز، گفتن درست کافی نیست؛ باید زمان، لحن و زمینه‌اش هم درست باشد. وقتی رئیس‌جمهور از بحران آب می‌گوید، باید با داده‌های دقیق و برنامه‌های ملموس همراه باشد؛ کدام پروژه‌های بازچرخانی در حال اجراست؟ چه سیاست‌هایی برای کاهش مصرف تصویب شده؟ سهم صنایع، کشاورزی و خانوارها از صرفه‌جویی چگونه تعیین خواهد شد؟ در غیر این صورت، حتی درست‌ترین حرف‌ها هم رنگ اضطراب به خود می‌گیرد. پزشک‌بان می‌خواهد با مردم صادق باشد، و این ویژگی کمیاب و ارزشمند است. اما صداقت، اگر تنها به بیان بحران محدود شود، بی‌آنکه نقشه‌ای برای عبور از آن ارائه دهد، ناخواسته به حس درماندگی دامن می‌زند. تهران را نمی‌توان خالی کرد، اما می‌توان نجاتش داد؛ با تصمیم‌های سخت، شجاعت در اصلاح الگوهای مصرف، و سرمایه‌گذاری واقعی در فناوری‌های بازچرخانی و کاهش اتلاف.

سخنان اخیر رئیس‌جمهور را نباید لغزش در گفتار دانست؛ بلکه نشانه‌ای از رویکردی تازه در سیاست‌ورزی ایرانی است؛ رویکردی که بر سادگی و صداقت استوار است، اما هنوز فاصله‌ای دارد تا به زبان «حکمرانی اثربخش» برسد. جامعه ایران امروز به مدیری نیاز دارد که نه تنها حقیقت را بی‌پرده بگوید، بلکه هم‌زمان راه عبور را هم نشان دهد. اگر پزشک‌بان می‌خواهد سخنش اثرگذار باشد، باید هر هشدار را با برنامه‌ای روشن همراه کند، هر نگرانی را با امید واقعی. مردم می‌دانند کشور در بحران است؛ آنچه نمی‌دانند این است که آیا کسی هست که بتواند فرمان نجات را بدهد. صداقت رئیس‌جمهور زمانی معنا پیدا می‌کند که با اقدام همراه شود؛ وگرنه، هشدار جای برنامه را می‌گیرد، و بیم، جای امید را.

بگذارم، از ارتفاعات آن بالا روم تا به بلندترین نقطه آن برسم.» در آن لحظه، دماوند برابم نه یک کوه، بلکه مادری بود که می‌خواستم توجه و عشق‌اورا به دست آورم. همچون کودکی بازی‌گوش که چادر نماز مادر را با شیطنت از سر اومی کشد تا تمام توجه‌اورا به جانب خود جلب کند.

من در چند قدمی قله بودم، تنها چند قدم برای رسیدن به آرزویی که سال‌ها در دل پروانده بودم فاصله داشتم، ولی گام‌های واپسین پرچالش شد چون برای عبور از روی یخچال‌ها به کرامپون (یخ‌شکن) نیاز بود و من همراه نداشتم. لحظه به لحظه بر میزان و ارتفاع برف افزوده می‌شد. در حد فاصل تپه گوگردی تا قله بیشترین میزان برف، صعود ادشوارز و دشوارتری می‌کند. سرانجام گام‌های خسته‌م بعد از ۸ ساعت پیمایش از روی یخچال‌ها به قله رسید. اینک من بر بلندای ایران ایستادم. میزان برف به نحوی است که اگر عینک آفتابی نداشته باشی در کمتر از چند ساعت از شدت انعکاس نور آفتاب به روی برف اصطلاحاً دچار برف کوری خواهی شد. دماوند، هیچ‌گاه حتی در گرم‌ترین روزهای تابستان از سپیدی برف تهی نمی‌شود.

بارها از درها و یخچال‌های دماوند عبور کرده‌ام و خودم را به بلندترین نقطه ایران زمین رسانده‌ام. همان نقطه که ارتفاع برف آن حتی در تابستان به چند متر می‌رسد. همان نقطه که همواره رنگ سپید خود را حفظ کرده گویی با زبان بی‌زبانی فریاد می‌زند: سپیدی من نمادی از دل‌های بی‌آلایش و مهربان مردم این سرزمین است. هر بار که برای صعود به دامنه‌های دماوند قدم می‌گذارم توجهم بیشتر معطوف یخچال‌هایی است که میلیون‌ها سال چو نان نگهبانی سپیدپوش از پهنه دماوند محافظت کرده‌اند و هویت جغرافیایی دماوند را شکل داده‌اند. سیوله، دوپیس، عروسک‌ها و بخار عمده را یخچال‌ها هستند که نه تنها منبع عظیم رودخانه‌های اقلیم اطراف دماوند به حساب می‌آیند بلکه در زیبایی و چشم‌نوازی دماوند و شکوه دماوند نقش این یخچال‌ها و برف‌چال‌ها انکارناپذیر است. شوربخانه‌اما در چند سال اخیر به دلیل گرمایش زمین و نابارندگی‌های موثر این یخچال‌ها رفته‌رفته از پهنه دماوند محو شده‌اند؛ به گونه‌ای که در پی تابستان ۱۴۰۴ دیگر هیچ اثری در چشم‌انداز این کوه زیبا و باشکوه نمی‌توان مشاهده کرد. چه تصویر دهشت‌ناکی است دماوند بی برف. دماوند سپید ناپوشیده...

عدم توازن در پاسخگویی در میان اجزای حکومت موجب اختلال می‌شود. نکته مهم دیگر، تفاوت بنیادی میان نقدهای مخالفان و طرفداران است. نقدهای طرفداران حتی اگر نادرست هم باشد، اغلب با انگیزه حمایت و بهبود امور است و جنس آنها در بیشتر موارد با نقدهای جناحی متفاوت است. در هر صورت، دولت و تمام اجزای آن باید با هر نوع نقدی محترمانه و مثبت برخورد کنند. ادبیات مناسب و موثر پاسخگویی را آموزش ببینند و وارد حوزه انگیزه‌خوانی منتقدین نشوند؛ حتی اگر از وجود این انگیزه‌ها اطلاع موفق داشته باشند. منتقدین با چ‌غیر را مطلقاً تحویل نگیرند؛ در غیر این صورت، هم به خودشان لطمه زده‌اند و هم رسانه‌ها را تخریب می‌کنند. با چ‌گیران را رسوا کنید.

تیتریک: نادر پاپورماهی مهر

هشدارهای پیایی مسئولان در پی خالی شدن ۱۹ سد و بحرانی شدن لتیان

ایران تشنه‌تر از همیشه

کشورهای همسایه و منطقه تحت تأثیر شرایط خشکسالی قرار دارند. «او همچنین با اشاره به پروژه تصفیه‌خانه رباط کریم که هفته گذشته توسط رئیس‌جمهور افتتاح شد نیز گفت: «این تصفیه‌خانه ظرفیت قابل توجهی از آب را بازچرخانی می‌کند و ما از این نظر در منطقه خود صاحب نام هستیم، کشوری مانند هندوستان فقط ۲۸ درصد از این ظرفیت استفاده می‌کند، اما در اغلب شهرهای ما میزان بهره‌مندی از این ظرفیت ۸۰ درصد و در کل کشور ۵۸ درصد است.» علی‌آبادی با اشاره به پروژه انتقال آب از سد طالقان به تهران گفت: «این طرح نیز به منظور مدیریت شرایط اضطراری دو استان تهران و البرز به میزانی که این استان‌ها را از چالش جدی نجات دهد، انجام شد. به دلیل اهمیت تامین آب دو استان تهران و البرز این پروژه که به حداقل ۳ سال زمان نیاز داشت در کمتر از ۸ ماه به بهره‌برداری رسید.»

وزیر نیرو همچنین در خصوص هدررفت آب در شبکه انتقال نیز اظهار داشت: «بیش از صد سال است که اغلب شهرهای کشور ما از نعمت آب لوله‌کشی برخوردار هستند، در چنین شرایطی طبیعی است که بسیاری از خطوط انتقال آب دارای آسیب یا فرسودگی باشند. با این وجود در تلاشیم تا با مدیریت منابع آبی، استفاده از فناوری و سیستم‌های کاهنده میزان هدررفت آب را کاهش دهیم.»

علی‌آبادی وزیر نیرو همچنین ضمن قدردانی از همراهی مردم در صرفه‌جویی آب گفت: «از همین طریق توانستیم حدود ۱۵ مترمکعب بر ثانیه آب را ذخیره و از هدررفت آن جلوگیری کنیم که حدود ۵ برابر آبی است که از سد طالقان به تهران انتقال می‌دهیم.» او تأکید کرد: «با توجه به شرایط بحرانی فعلی ممکن است برخی از شب‌ها مجبور شویم که فشار آب را تا حد صفر کاهش دهیم، بنابراین از هموطنان می‌خواهیم که برای اینکه به زحمت نینفتند از مخازن و ذخیره‌سازهای آب برای مواقع اضطراری استفاده کنند.» این اظهارات در حالی مطرح شد که طی روزهای گذشته، گزارش‌هایی از قطعی آب شبانه در بعضی مناطق تهران منتشر شده بود.

▼ میزان بارش‌های تهران صفر است

محمدرضا کاویان‌پور، رئیس موسسه تحقیقات آب نیز در گفت‌وگویی با پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، وضعیت بارش‌ها را در فصل پاییز سال جاری را بحرانی خواند و گفت: «با نگاهی به وضعیت آبی سال ۱۴۰۳ منتهی به ۱۴۰۴ مشاهده خواهیم کرد که بارش‌ها در کل ۱۵۲ میلیمتر بوده که به میزان متوسط ۵۷ سال گذشته کاهش ۴۰ درصدی داشته است. چهار استان کشور با وضعیت بارشی منفی ۵۰ تا ۸۰ درصدی، ۱۵

▼ هشدار وزیر نیرو درباره کاهش فشار آب

عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو روز گذشته در برنامه گزارش هفتگی تلویزیونی سخنگوی دولت به صورت زنده از شبکه خبر پخش می‌شد، با بیان اینکه ایران در اقلیم خشک قرار دارد، گفت: «نه تنها کشور ما بلکه همه

نامه ایران به شورای امنیت پس از اظهارات ترامپ

مسئولیت آمریکا در حمله به ایران انکارناپذیر است

۳ تیر)، مورد اذعان قرار داده است. پنجشنبه مورخ ۶ نوامبر ۲۰۲۵ (۱۵ آبان) ترامپ در گفت‌وگو با خبرنگاران اظهار کرد: حمله اول را [رژیم] اسرائیل انجام داد، حمله خیلی، خیلی قدرتمندی بود. شخصاً فرماندهی‌اش را بر عهده داشتم. زمانی که [رژیم] اسرائیل نخستین حمله را علیه ایران انجام داد، روز بزرگی برای اسرائیل بود؛ چراکه آن حمله بیش از مجموع سایر حملات خسارت وارد کرد.» او ادامه داد: «این اظهارات، دلیلی آشکار و انکارناپذیر بر مشارکت مستقیم، راهبری و مسئولیت فرماندهی ایالات متحده در طراحی، هدایت و تسهیل تجاوز نظامی غیرقانونی رژیم صهیونیستی است. این تجاوزات جنایتکارانه که نقض فاحش و جدی بند ۴ ماده ۲ منشور ملل متحد، اصول آمره منع تهدید یا توسل به زور علیه دولت‌های مستقل و حقوق بین‌الملل بشردوستانه محسوب می‌شوند، منجر به تلفات متعدد غیرنظامیان، تخریب زیرساخت‌های غیرنظامی و وارد آمدن خسارات جدی به تأسیسات

گروه خبر: سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد، پس از اعتراف رئیس‌جمهور آمریکا درباره نقش آفرینی در حمله به ایران، طی نامه‌ای به دبیرکل سازمان ملل و رئیس‌دوره‌ای شورای امنیت اعتراض شدید تهران به این اقدامات را اعلام کرد.

امیرسعید ابروانی، سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل، در بخش آغازین این نامه نوشت: «مايلم توجه جنابعالی و اعضای شورای امنیت را به اظهارات اخیر رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا جلب کنم؛ اظهاراتی که وی در آن به صورت صریح و علنی، رهبری و مسئولیت ایالات متحده را در قبال ۱۲ روز اقدامات تجاوزکارانه و جنگ جنایتکارانه رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۱۳ لغایت ۲۴ ژوئن ۲۰۲۵ (۲۳ خرداد تا